

Het boek van Mirdad

Colofon

Vertaald uit het Engels door medewerkers van de Rozekruis Pers

Oorspronkelijke titel:

The book of Mirdad

A Lighthouse and a Haven Beiroet 1948

Nederlandse uitgave:

1 e druk 1960

2 e druk 1975

3 e druk 1990

4 e geheel herziene druk 2006

5e druk 2021

ISBN 9789067324878

© 1960 Rozekruis Pers, Haarlem, Nederland

MIKHAÏL NAIMY

Het boek van Mirdad

een vuurtoren en een toevluchtsoord
voor hen die hunkeren naar de overwinning

2021

Rozekruis Pers - Haarlem - Nederland

Een hoogst ongewoon boek

Een van de oudste en meest geziene uitgeverfirmas in Londen, aan wie het manuscript van dit boek het eerst werd voorgelegd, schreef als volgt aan de schrijver:

«Na ontvangst van het manuscript van *Het Boek van Mirdad* hebben onze literaire adviseurs ons zorgvuldig verslag erover uitgebracht en ofschoon hun oordeel natuurlijk betrouwbaar is, kan ik u zeggen dat de lezers hun bewondering uiten over de oprechtheid en devotie die uit dit werk spreken. Zij verklaren evenwel dat dit boek zulk een verandering van het normale christelijk dogma met zich brengt, dat men bijna de neiging krijgt te zeggen dat een nieuwe kerk in de Engels sprekende wereld gevestigd zou moeten worden, alvorens er voldoende afzet zou zijn die de publicatie ervan zou rechtvaardigen.»

Uit het antwoord van de schrijver citeren wij: «Dat het boek afwijkt van het normale christelijk dogma is zeer juist. Het wijkt ook af van ieder gevestigd dogma, zowel op religieus, filosofisch, politiek, of welk ander gebied ook. Waarom zou een dogma heilig zijn of het laatste woord betekenen? Kan waarheid ooit in bepaalde woorden opgesloten worden, met uitsluiting van alle andere? Heeft de waarheid maar één enkele weg? Daarin ligt nu juist de betekenis van mijn boek, dat het wegen toont tot een nieuwe benadering van de eeuwige problemen van het zijn. Zou het slechts een variatie of een bevestiging zijn van enig bekend geloof of denksysteem, dan zou ik mij niet gedrongen hebben gevoeld het te schrijven. Hoewel het boek ontstaan en geschreven is in het Engels, is het niet alleen voor het Engels sprekende publiek bedoeld. Ook beoogt het niet de aanhangers van enig geloof te schokken of te doen schrikken, maar veeleer de mensheid wakker te schudden uit de gevoelloosheid der dogmatische verdooving, die zo vol is van haat, strijd en chaos.»

(Uit het voorwoord van de uitgevers van de eerste Engelse editie, Beiroet, 1948)

Khalil Gibran en Mikhaïl Naimy

Woord vooraf van Nadeem Naimy

Mikhaïl Naimy werd op 17 oktober 1889 geboren in Baskinta, een dorp in Midden-Libanon, op 1500 meter hoogte, aan de voet van de berg Sanneen. Het biedt uitzicht op het oostelijke deel van de Middellandse Zee. Hij was de derde zoon van een eenvoudige, Grieks-orthodoxe familie met vijf zonen en een dochter.

Na de basisschool in Baskinta - een van de vele missiescholen die in deze streek door de Koninklijke Russisch-Palestijnse Vereniging werden opgericht - ging hij in 1902 naar de Russische opleiding voor leraren in Nazareth. In 1906 kreeg hij een beurs voor het theologisch seminarie in Poltava in de Oekraïne, waar hij tot 1911 studeerde.

Tijdens zijn verblijf in Rusland, een land waar hij bijzondere gevoelens voor koesterde, maakte hij kennis met de Russische literatuur, die hij hartstochtelijk las en die van blijvende invloed zou worden op zijn denken en werken. Het uitvoerige dagboek dat hij gedurende deze periode in het Russisch bijhield, bevat ook enkele vroege pogingen om in deze taal proza en poëzie te schrijven.

In 1911 ging Naimy naar de Verenigde Staten, waar hij tot 1916 aan Washington University, Seattle, literatuur en rechten studeerde. Toen hij zijn studies voltooid had trok hij naar New York. Daar ontmoette hij Kahlil Gibran en stichtte met hem en enkele andere Libanese en Syrische emigranten de bekende «Pen Society», met als doel de Arabische literatuur te bevrijden van het eenwenoude klassieke beeld en haar een nieuwe tijd binnen te voeren, waarin ze zich zuiver, fris en modern zou kunnen manifesteren.

Daar kon Naimy in deze periode op twee manieren aan bijdragen: enerzijds in zijn functie van criticus en literatuurwetenschapper, hetgeen tot uiting komt in zijn bekendste boek *al-Ghirbal* (De zeef), waarin hij deze tijd berispt en bespot. Anderzijds bestond zijn bijdrage uit poëzie, toneelstukken, romans, novellen en essays, waarmee hij aangaf hoe Arabische literatuur eruit

moest zien. Zijn vele geschriften uit deze periode worden in de Arabische literatuur nog altijd als standaardwerken beschouwd. In 1932, een jaar na de dood van zijn beste vriend Gibran en na een twintigjarig ononderbroken verblijf in de Verenigde Staten - afgezien van een jaar dienstplicht 1917-1918 gedurende de Eerste Wereldoorlog in het Amerikaanse kamp in Frankrijk - besloot Naimy definitief naar zijn geboorteplaats in Libanon terug te keren. Hij koesterde deze wens al lang. Nadat hij in het Westen lang genoeg gestudeerd, gewerkt en geleefd had om de westerse cultuur te kunnen doorgronden, kwam Naimy tot het inzicht dat cultuur fundamenteel gebaseerd is op dat wat door het verstand verdedigd en empirisch bewezen kan worden. Zo heeft deze cultuur de fysieke en natuurlijke aspecten van de mens op bewonderenswaardige wijze vergroot, maar ze heeft anderzijds door haar fundamentele aard verzuimd om in de mensen een evenredige spirituele groei te veroorzaken. Een groei die zijn indrukwekkende fysieke mogelijkheden zou kunnen uitbreiden met de idee van een uiteindelijk doel. Zonder de idee van een ultiem doel is de macht van de mens ertoe gedoemd zichzelf te vernietigen.

Terug op de boerderij van zijn familie in Shakroub, een dorp in de betoverend schone natuur aan de voet van de majesteitlijke berg Sanneen, besloot Naimy om de rest van zijn leven te wijden aan het uitwerken van zijn geestelijke boodschap, die het duidelijkst naar voren komt in zijn in het Engels geschreven boek *The Book of Mirdad*. Het werd voor het eerst in 1948 uitgegeven in Beiroet. In 1954 volgde een uitgave in Bombay, in 1962 in Engeland, waar het tot op heden regelmatig herdrukt wordt. Vertalingen van dit boek zijn in bijna alle belangrijke oosterse en westerse talen verschenen.

De kern van de boodschap van Naimy is, dat de gehele kosmos zowel als het leven zelf in essentie één en ondeelbaar zijn. Maar die gemeenschappelijkheid van alle dingen is altijd groter dan de som van zijn delen. Dit wordt bewezen door het feit dat analyse alleen, ook al is die nog zo zorgvuldig en precies, niet kan door-

dringen tot de volle waarheid, en ook de werkelijkheid niet kan omvatten, of het nu om kleine of om grote dingen gaat. Daarom kan de waarheid nooit worden gegrepen door argumenten, gebaseerd op definities, of door de natuurwetenschap die gebaseerd is op de zintuiglijke ervaring, op ontleding en analyse. Alleen het innerlijke wezen van de mens kan het innerlijke wezen in andere dingen en in het gehele universum grijpen. Wanneer de mens niet geleid wordt door zijn innerlijke wezen, kan hij slechts de buitenkant van de dingen herkennen. Als buitenstaander is hij gedoemd steeds slachtoffer te worden van het feit dat hij niet tot het wezenlijke door kan dringen.

De mens als vreemdeling is altijd de oorzaak van alle menselijke tragedies in de geschiedenis. Alleen als wij ons tot de kern richten, als wij kosmisch bewust worden, kunnen we één worden met het absolute leven. Tussen de mens als buitenstaander, als laagste menselijke levensvorm, en de kosmische mens, de hoogst bereikbare, ligt de 'vuurstenen helling' uit *Het Boek van Mirdad*. Deze helling te bestijgen is de kruisgang van de mens, waarbij hij óf leeft om te sterven, óf sterft om te leven.

Naimy heeft bijna 35 geschriften in de meest verscheidene literaire genres op zijn naam staan. Het lukt hem steeds op bewonderenswaardige wijze om een vergankelijke realiteit te verenigen met een hoge spiritualiteit. *Memoirs of a Vagrant Soul* (Herinneringen van een dwalende ziel), *Sunset Soliloquy Beyond Moscow and Washington* (Monoloog bij zonsondergang over Moskou en Washington), *The Last Day* (De laatste dag) en vooral zijn driedelige autobiografie *Sab'un* (Zeventig) kunnen, net als *Het Boek van Mirdad*, als modern, spiritueel proza beschouwd worden.

Naimys geschriften zijn wijd verbreid en worden veel bestudeerd. Veel boeken en dissertaties werden over Naimy geschreven, zowel in de Arabische wereld als daarbuiten. De uitgever van een bloemlezing betitelde Naimy in zijn boek als een der grootste spirituele denkers van de 20ste eeuw.

Afgezien van enige reizen door verschillende Arabische landen, naar India en tweemaal naar Rusland - waar hij de universiteit

bezocht waar hij gestudeerd had - om op uitnodiging lezingen te houden, bleef Naimy na zijn verblijf in de Verenigde Staten voor de rest van zijn leven in zijn geboorteplaats, bezig met zijn werk, zijn bezoekers, zijn lezers en bewonderaars uit alle delen van de wereld. Hij werd liefdevol verzorgd door May, zijn nicht die tegelijk zijn huishoudster en zijn trouwe gezellin was. Naimy stierf, 99 jaar oud, op 28 februari 1988 in zijn eigen huis. Hij kreeg een staatsbegrafenis en werd bij zijn geliefde boerderij aan de voet van de berg Sanneen (de vuurstenen helling) begraven. Op zijn grafsteen in de vorm van een kruis is een citaat ingemetseld uit zijn boek *Sunset Soliloquy*. Vertaald luidt het:

*Uw kind ben ik, o Heer,
en deze schone, overrijke
en lieflijke aarde,
in wiens schoot U mij heeft ingebed,
is nu de wieg
waaruit ik naar u toe kruip.*

Nadeem Naimy,
Beiroet, 10 mei 1996

MIKHAÏL NAIMY

De geschiedenis van het boek

De bijzondere geschiedenis van
een klooster dat voorheen 'de Ark'
werd genoemd

I

De gebonden abt

In de Melkwitte Bergen, op de hoge top die bekend is als de Altaarpiek, staan de omvangrijke, sombere ruïnes van een monnikenklooster dat eens vermaardheid genoot als *De Ark*. Overleveringen plachten het te verbinden met een grijze oudheid, die teruggaat tot de zondvloed.

Talrijke legenden zijn rondom de Ark geweven, maar het meest levend bij de plaatselijke bergbewoners, te midden van wie ik toevallig eens, in de schaduw van de Altaarpiek, een zomer heb doorgebracht, is wel de volgende:

Vele jaren na de grote zondvloed zwierven Noach en zijn gezin en hun nakomelingen in de Melkwitte Bergen, waar zij vruchtbare valleien, overvloedige stromen en een zeer gelijkmatig klimaat vonden. Daar besloten zij zich te vestigen.

Toen Noach zijn einde voelde naderen, riep hij zijn zoon Sem bij zich, die, evenals hij, een dromer was en een visionair en sprak tot hem: «Zie, mijn zoon, je vaders oogst aan jaren is buitengewoon rijk geweest. Maar nu is de laatste schoof klaar voor de sikkel. Jij en je broers en je kinderen en kleinkinderen zullen de ontluisterde aarde opnieuw bevolken en je zaad zal zijn als het zand van de zee, gelijk God mij beloofd heeft.

Toch worden mijn vliedende dagen door een zekere vrees verontrust, namelijk deze, dat de mensen te eniger tijd de zondvloed en de lusten en slechtheden die hem hebben opgeroepen zullen vergeten. Zij zullen ook de Ark vergeten en het geloof dat haar gedurende honderdvijftig dagen in triomf over de furiën van de wraakzuchtige diepten droeg. Evenmin zullen zij het nieuwe leven dat uit dat geloof voortkwam in gedachten hou-

den, en waarvan zij de vruchten behoren te zijn.

Daarom verzoek ik je, mijn zoon, bouw, opdat zij niet zullen vergeten, een altaar op de hoogste piek van deze bergen, welke piek voortaan bekend zal zijn als de Altaarpiek. Verder vraag ik je: bouw rondom dat altaar een huis dat in alle bijzonderheden zal overeenkomen met de Ark, maar in veel kleinere afmetingen en dat bekend zal zijn als De Ark.

Op dat altaar zal ik mijn laatste dankoffers brengen. En houd van het vuur dat ik daarop zal doen opvlammen, een licht voortdurend brandende. Wat het huis betreft, maak daarvan een heiligdom voor een kleine gemeenschap van uitgelezen mensen, van wie het aantal nooit groter zal zijn dan negen, noch ooit kleiner dan negen. Zij zullen bekend zijn als de Arkgenoten. Wanneer een van hen sterft, zal God onmiddellijk een ander in zijn plaats stellen. Zij zullen het heiligdom niet verlaten, maar er voor al hun dagen in worden opgenomen en daar heel de strenge eenvoud en ingetogenheid van de Moeder-Ark in praktijk brengen, terwijl zij het vuur van het geloof brandend houden en de Allerhoogste om leiding vragen voor zichzelf en hun medemensen. In hun stoffelijke behoeften zal worden voorzien door de milddadigheid van de gelovigen.»

Sem, die aan zijn vaders lippen had gehangen bij elk woord dat hij sprak, onderbrak hem om de reden te vernemen aangaande het getal negen en waarom niet meer en niet minder. De hoogbejaarde patriarch legde het hem uit, zeggende: «Negen, mijn zoon, is het getal van hen die met de ark voeren.»

Maar Sem kon er slechts acht tellen: zijn vader en moeder, hijzelf en zijn vrouw, en zijn twee broers en hun vrouwen. Daarom brachten zijn vaders woorden hem in de war. Noach, die de verwarring van zijn zoon bemerkte, legde verder uit: «Zie, mijn zoon, ik onthul je een groot geheim. De negende persoon was een verstekeling die alleen door mij gekend en gezien werd. Hij was mijn onafscheidelijke metgezel en mijn roerganger. Vraag mij niet meer over hem, maar vergeet vooral niet hem een plaats in te ruimen in je heiligdom. Dit zijn mijn wensen,

Sem, mijn zoon. Zorg dat ze vervuld worden.»

En Sem handelde zoals zijn vader hem bevolen had.

Toen Noach tot zijn voorvaderen was verzameld, begroeven zijn kinderen hem onder het altaar in de Ark, die vele generaties lang in geest en in waarheid precies het heiligdom bleef dat de eerbiedwaardige overwinnaar van de zondvloed zich gedacht en verordineerd had.

In de loop van de eeuwen echter begon de Ark langzamerhand van de gelovigen giften aan te nemen die haar behoeften ver te boven gingen. Dientengevolge werd zij ieder jaar rijker aan landerijen, zilver en goud en edelgesteente.

Enkele generaties geleden, toen een van de negen juist was overleden, kwam een vreemdeling aan de poort en verzocht in de gemeenschap te worden opgenomen. Volgens de overoude tradities van de Ark die nooit waren overtreden, had men de vreemdeling onmiddellijk moeten aanvaarden, daar hij de eerste was die terstond na de dood van een deelgenoot om toelating kwam vragen.

Maar de oudste, zoals de abt van de Ark werd genoemd, was in die tijd toevallig een eigenzinnig, wereldsgezind en hardvochtig man. Het uiterlijk van de vreemdeling die naakt en uitgehongerd was en overdekt met wonden stond hem niet aan en hij zei hem dat hij onwaardig was in de gemeenschap te worden opgenomen.

De vreemdeling bleef er echter op staan toegelaten te worden en door deze onverzettelijkheid ontstak de oudste zo in woede dat hij hem beval het terrein terstond te verlaten. Maar de vreemdeling hield vol, met klem van redenen en wenste niet weggezonden te worden. Tenslotte overreedde hij de oudste hem als knecht op te nemen.

Lang wachtte de oudste of de Voorzienigheid een deelgenoot zou zenden, die de plaats van de gestorvene zou kunnen innemen. Maar er kwam niemand. Zo herbergde de Ark voor de eerste maal in haar geschiedenis acht deelgenoten en een knecht.

Zeven jaren gingen voorbij en het klooster werd zo rijk dat nie-

mand zijn rijkdommen kon schatten. Het was eigenaar van alle landerijen en dorpen mijlenver in de omtrek. De oudste was zeer gelukkig en werd de vreemdeling goedgezind, daar hij meende dat deze de Ark geluk had gebracht.

Bij het gloren van het achtste jaar echter begon dit alles snel te veranderen. De eenmaal vreedzame gemeenschap kwam in gisting. De schrandere oudste vermoedde weldra dat de vreemdeling de oorzaak ervan was en besloot hem buiten de deur te zetten. Maar het was helaas te laat. De onder zijn leiding staande monniken waren voor geen enkele regel of rede meer vatbaar. In twee jaar tijd gaven zij alle bezittingen van het klooster, zowel de roerende als de onroerende, weg. De talloze pachters van het klooster maakten zij tot vrije eigenaars. En in het derde jaar verlieten zij het klooster. En wat nog ontzettender was: de vreemdeling sprak een vloek uit over de oudste, waardoor deze aan de terreinen van het klooster gebonden werd en stom werd tot op deze dag.

Zo luidt de legende.

Het ontbrak niet aan ooggetuigen die mij verzekerden dat zij bij vele gelegenheden, soms bij dag en soms bij nacht, de oudste hadden zien ronddolen over de terreinen van het verlaten en nu tot ruïne vervallen klooster. Toch was niemand ooit in staat geweest een woord uit hem te krijgen. Bovendien verdween hij altijd snel wanneer hij merkte dat iemand, man of vrouw, in zijn nabijheid was, maar niemand wist waarheen.

Ik moet zeggen dat deze geschiedenis mij van mijn rust beroofde. Het visioen van een eenzame monnik - of zelfs van zijn schaduw - die gedurende vele jaren ronddoolde over de binnenplaatsen van zulk een overoud heiligdom daarboven, op een zo verlaten piek als de Altaarpiek, vervolgde mij zozeer dat ik het niet kon verdrijven. Het kwelde mijn ogen; het hamerde in mijn gedachten; het geselde mijn bloed; het prikkelde mijn vlees en gebeente.

Tenslotte besloot ik de berg te gaan bestijgen.

Hoofdstuk 1

Mirdad onthult wie hij is en spreekt over sluiers en zegels

Naronda: Op die avond waren de acht voor het avondeten rond de tafel verenigd, terwijl Mirdad terzijde stond en stil instructies afwachtte.

Een van de aloude regels van de Arkgenoten was bij het spreken zoveel mogelijk het gebruik van het woord «ik» te vermijden. Deelgenoot Shamadam pochte op zijn prestaties als oudste. Hij haalde vele cijfers aan om te bewijzen hoeveel hij aan de welstand en het aanzien van de Ark had toegevoegd. Daarbij maakte hij een overmatig gebruik van het verboden woord. Deelgenoot Micayon berispte hem zacht daarover. Daarop ontstond er een hooglopende discussie over het doel van de regel en over de vraag wie die had ingesteld, Vader Noach of de eerste deelgenoot, met name Sem. De heftigheid daarvan leidde tot tegenbeschuldigingen en deze tot een algehele spraakverwarring, waarbij veel werd gezegd en begrip ten enenmale ontbrak.

In het verlangen de verwarring te doen verkeren in vrolijkheid wendde Shamadam zich tot Mirdad en zei op duidelijk spottende toon: «Kijk, hier is iemand die groter is dan de patriarch. Mirdad, wijs ons de weg uit dit labyrint van woorden.»

Alle ogen richtten zich op Mirdad. En groot was onze verbazing en onze vreugde toen hij voor het eerst in zeven jaar zijn mond opende en ons aldus toesprak:

Mirdad: Deelgenoten van de Ark! Hoewel Shamadams wens in spot is geuit, kondigde hij zonder het te weten Mirdads plechtige besluit aan. Want vanaf de dag dat hij in deze Ark kwam, heeft Mirdad juist dit ogenblik en deze plaats en juist deze omstandigheid uitgekozen om zijn zegels te verbreken, zijn sluiers af te

werpen en onverhuld voor u en de wereld te staan.

Met zeven zegels heeft Mirdad zijn lippen verzegeld. Met zeven sluiers heeft Mirdad zijn gelaat omhuld, opdat hij u en de wereld, zo u rijp bent voor zulk een onderricht, kan leren hoe uw lippen te ontzegelen en uw ogen te ontsluiëren, om zo u aan uzelf te onthullen, in de volle heerlijkheid die de uwe is.

Uw ogen zijn met veel te veel sluiers omfloerst. Ieder ding waar u naar kijkt, is slechts een sluier.

Uw lippen zijn met veel te veel zegels toegesloten. Ieder woord dat u spreekt is slechts een zegel.

Want dingen zijn ongeacht hun vorm of soort, slechts sluiers en windsels waarmee het leven omwikkeld is en verhuld. Hoe kan uw oog dat zelf een sluier en een windsel is, u tot iets anders leiden dan tot sluiers en windsels?

En zijn woorden niet dingen, die in letters en lettergrepen opgesloten en verzegeld zijn? Hoe kunnen uw lippen, die zelf een zegel zijn, iets anders uiten dan zegels?

Het oog kan sluiëren, maar het kan niet door de sluiers heen dringen. De lippen kunnen verzegelen, maar zij kunnen de zegels niet verbreken.

Vraag van die beide niet meer. Dat is hún deel van de inspanningen van het lichaam - en zij verrichten die goed. Door sluiers aan te brengen en zegels te plaatsen, roepen zij u luid toe te zoeken wat er áchter de sluiers is en te ontdekken wat er ónder de zegels is. Om de sluiers te doorboren hebt u een ander oog nodig dan wat door oogharen, ooglid en wenkbrauw overschaduwd wordt.

Om de zegels te verbreken hebt u andere lippen nodig dan het bekende stukje vlees onder uw neus.

Zie eerst het oog zelf op de juiste wijze, als u de andere dingen juist wilt zien. Niet mét het oog moet u zien, zo u alle dingen daarachter wilt aanschouwen, maar erdoorheen.

Gebruik eerst de lippen en de tong op de juiste wijze, als u de andere woorden juist wilt spreken. Niet mét de lippen en de tong, maar, erdoorheen moet u spreken, zo u alle woorden wilt kunnen spreken die daar bovenuit gaan.

Als u maar juist zou zien en juist zou spreken, zou u niets anders zien en niets anders uiten dan uw zelf. Want in alle dingen en buiten alle dingen, evenals in alle woorden en buiten alle woorden, bent u - de ziener en de spreker.

Als dus uw wereld een verwarrend raadsel is, komt dat omdat uzelf zulk een verwarrend raadsel bent. En als uw spreken een treurige doolhof is, komt dat omdat uzelf die treurige doolhof bent.

Laat de dingen voor wat ze zijn en span u niet in om ze te veranderen. Want ze schijnen wat ze schijnen alleen omdat u schijnt wat u schijnt. Zij zien noch spreken, tenzij u ze gezicht en spraak verleent. Als zij een hardvochtige taal spreken, sla dan alleen acht op uw tong. Als zij er lelijk uitzien, onderzoek dan uitsluitend uw oog.

Verlang niet van de dingen dat ze hun sluiers afleggen. Ontsluier uzelf en de dingen zullen ontsluiterd worden. Verlang evenmin dat de dingen hun zegels zullen verbreken. Ontzegel uzelf en alles zal ontzegeld worden.

De sleutel tot zelf-ontsluiering en tot zelf-ontzegeling is een woord, dat u voor eeuwig tussen uw lippen draagt. Van alle woorden is het het geringste én het grootste. Mirdad heeft het genoemd: *het scheppende Woord*.

Naronda: De meester zweeg en een diepe stilte, waarin de spanning vibreerde, kwam over allen.

Eindelijk sprak Micayon, in een diep bewogen ongeduld: «Onze oren zijn hongerig naar *Het Woord*. Onze harten hunkeren naar de sleutel. Wij smeken u, Mirdad, ga voort, ga voort!»

Hoofdstuk 2

Over het scheppende Woord. Het ik is de bron en het middelpunt van alle dingen

Mirdad: Wanneer u «ik» zegt, zeg dan terstond in uw hart: «God zij mijn toevlucht voor de smarten van het ik en mijn gids tot de gelukzaligheid van het ik.» Want in dat woord «ik», hoe klein ook, ligt de ziel van ieder woord besloten. Ontsluit het, en uw mond is welriekend en zoet de tong daarin; elk van uw woorden zal de verrukkingen van het leven ademen. Laat het toegesloten blijven en stinkend is de mond en bitter de tong; uit ieder woord zal de etter van de dood sijpelen.

Want ik, o monniken, is het scheppende Woord. En tenzij u de magische kracht daarvan begrijpt en meester over die kracht bent, zult u al te zeer geneigd zijn te kreunen wanneer u zou willen zingen; of strijd te voeren wanneer u vrede zou willen hebben; of te kronkelen in donkere gevangenissen, wanneer u zich zou willen verheffen in het licht.

Uw ik is slechts uw stille en onlichamelijke bestaansbewustzijn, dat stem en lichaam heeft gekregen. Het is het onhoorbare in u, dat hoorbaar is gemaakt; het onzichtbare, dat zichtbaar is gemaakt; opdat u, ziende het onzienlijke moge aanschouwen, en horende het onhoorbare moge horen. Want uw ogen en uw oren zijn nog toegesloten. En tenzij u met ogen ziet en tenzij u met oren hoort, ziet en hoort u volstrekt niets.

Alleen al door te *denken*: «ik», laat u een zee van gedachten in uw hoofd oprijzen. Die zee is de schepping van uw ik, dat zowel de denker als de gedachte is. Als u gedachten hebt die steken, of priemen, of klauwen, weet dan dat alleen het ik in u ze met angel, slagrand en klauw heeft toegerust.

Mirdad zou u evenwel ook willen doen beseffen dat datgene wat

kan toerusten, evenzeer in staat is teniet te doen.

Alleen al door te voelen: «ik», ontsluit u een bron van gevoelens in uw hart. Die bron is de schepping van uw ik, dat zowel de voeler als het gevoelde is. Als er doornstruiken in uw hart zijn, weet dan dat alleen het ik in u ze daarin heeft doen wortel schieten.

Mirdad zou u echter ook willen doen beseffen dat datgene wat zo snel kan doen wortelen, even snel kan ontwortelen.

Alleen al door te zeggen: «ik», brengt u een machtige hoeveelheid woorden tot leven; ieder woord een symbool van een ding; ieder ding een symbool van een wereld; iedere wereld een samenstellend deel van een universum. Dat universum is de schepping van uw ik, dat tegelijk de maker en het maaksel is. Als er boosaardige spooksels in uw universum zijn, weet dan dat alleen het ik in u ze tot aanzijn heeft gebracht.

Mirdad zou u echter ook willen doen beseffen dat wat kan schep-
pen, ook teniet kan doen.

Zoals de schepper, zo is de schepping. Is er iemand die in zijn schepping zichzelf te boven kan gaan? Of iemand die, schep-
pende, minder dan zichzelf kan zijn? De schepper brengt alleen zichzelf voort, niets meer, niets minder.

Het ik is een bronwel, vanwaar alle dingen uitstromen en waar-
naar ze alle terugkeren. Zoals de bronwel is, zo is de stroom.

Het ik is een magische staf, een toverstaf. Toch kan de staf slechts voortbrengen wat in de tovenaar is. Zoals de tovenaar is, zo zijn de voortbrengselen van zijn staf.

Daarom: zoals uw bewustzijn is, zo is ook uw ik. Zoals uw ik is, zo is uw wereld. Als het ik helder is en duidelijk, is ook uw we-
reld helder en duidelijk. Dan behoeven uw woorden nimmer een doolhof te zijn en uw daden nimmer broeinesten van leed. Als het ik nevelig is en onbestemd, is ook uw wereld nevelig en onbestemd; dan zijn uw woorden slechts obstakels en valstrik-
ken en uw daden broedplaatsen van lijden.

Als het ik bestendig is en lijdzaam, is ook uw wereld bestendig en lijdzaam; dan bent u machtiger dan de tijd en veel ruimer dan de ruimte. Als het bewustzijn voorbijgaand en onbestendig is, is

ook uw wereld voorbijgaand en onbestendig; dan bent u als een wolkje rook, dat luchtig door de zon wordt opgelost.

Als het ik een eenheid is, is ook uw wereld een eenheid; dan bent u in eeuwigdurende vrede met alle hemelingen en met alle bewoners van de aarde. Als het ik een veelheid is, is ook uw wereld een veelheid; dan bent u eindeloos in strijd met uw zelf en met ieder schepsel in Gods grenzeloze gebied.

Het ik is het middelpunt van uw leven, vanwaar de dingen uitstralen die uw gehele wereld uitmaken en waar ze ook weer samenkomen. Als uw ik stabiel is, is ook uw wereld stabiel; dan kan geen kracht van boven, noch enige kracht van beneden, u naar rechts of links doen slingeren. Is uw ik instabiel, dan is ook uw wereld instabiel; dan bent u een hulpeloos blad, dat in een wilde werveling van de wind wordt opgenomen.

En zie nu eens! Uw wereld is stellig stabiel - maar alleen in instabiliteit. En zéker is uw wereld - maar alleen in on-zekerheid. Bestendig is uw wereld - maar alleen in on-bestendigheid. En «enig» is uw wereld - maar slechts in on-enigheid.

Uw wereld is een wereld van wiegen die tot graven worden, en van graven weer tot wiegen; van dagen die de nachten verslinden, en van nachten die de dagen uitbraken; van vrede die oorlog verklaart, en van oorlog die om vrede smeekt; van lachbuien gedrenkt in tranen, en van tranen die glinsteren van de lach.

Uw wereld is een wereld in voortdurende barensnood, waarbij de dood als vroedvrouw optreedt.

Uw wereld is een wereld van zeven en wannen en geen twee zeven of wannen zijn gelijk. En immer bent u moeizaam doende te zeven wat niet gezeefd kan worden en te wannen wat niet gewand kan worden.

Uw wereld is een tegen zichzelf verdeelde wereld, omdat het ik in u in zichzelf verdeeld is.

Uw wereld is een wereld van barrières en omheiningen, omdat het ik in u er een van barrières en omheiningen is. Sommige dingen sluit het, als vreemd aan zichzelf, buiten; andere dingen sluit het, als verwant aan zichzelf, in. Toch breekt wat buiten

de omheining is, altijd weer in; en wat binnen de omheining is, breekt altijd weer uit. Want daar ze kinderen zijn van dezelfde moeder - uw ik - willen ze niet apart gehouden worden.

En u, die zich over hun gelukkige vereniging zou moeten verheugen, omgordt u opnieuw in een vruchteloos, moeizaam pogen het onscheidbare te scheiden. Liever dan de gespletenheid in het ik toe te binden, besnoeit u uw leven, in de hoop er een wig van te maken die u zou kunnen drijven tussen wat u voor uw ik aanziet en dat wat u voor ánders dan uw ik houdt.

Daarom zijn de woorden van de mensen in gif gedompeld. Daarom zijn hun dagen vol van droefenis. Daarom worden hun nachten gekweld door lijden.

Mirdad, o monniken, zou de gespletenheid in uw ik willen toebinden, opdat u in vrede zou leven met uzelf, met alle mensen, met het gehele universum.

Mirdad zou het gif uit uw ik willen wegnemen, opdat u de zoetheid van inzicht zou smaken.

Mirdad zou u willen leren uw ik zo te wegen, dat u de vreugde zou kennen van het volmaakte evenwicht.

Naronda: De meester zweeg en opnieuw viel een diepe stilte over allen. Wederom verbrak Micayon de stilte en zei:

Micayon: Uw woorden zijn ons tot een tantaluskwelling, Mirdad. Ze openen vele deuren, maar laten ons op de drempel staan. Leid ons erdoorheen! Leid ons binnen!

Inhoud

- 7 Een hoogst ongewoon boek
- 9 Woord vooraf van Nadeem Naimy

De geschiedenis van het boek

- 16 I De gebonden abt
- 20 II De vuurstenen helling
- 30 III De bewaarder van het boek

Het boek

- 45 1 Mirdad onthult wie hij is en spreekt over sluiers en zegels
- 49 2 Over het scheppende Woord. Het ik is de bron en het middelpunt van alle dingen
- 53 3 De heilige drie-eenheid en het volmaakte evenwicht
- 55 4 De mens is een God in windsels
- 57 5 Over smeltkroezen en zeven. Het Woord van God en dat van de mens
- 61 6 Over heer en knecht. De deelgenoten geven hun mening over
- 54 Mirdad
- 63 7 Micayon en Naronda hebben een nachtelijk gesprek met Mirdad, die hen op de komende zondvloed wijst en hen aanspoort zich gereed te maken
- 67 8 De zeven zoeken Mirdad in het Adelaarsnest op, waar hij hen waarschuwt niets in het duister te doen
- 71 9 De weg tot een leven zonder lijden. De deelgenoten willen weten of Mirdad de verstekeling is
- 72 10 Over het oordeel en de oordeelsdag
- 77 11 Liefde is de wet van God. Mirdad speurt verwijdering tussen twee deelgenoten, vraagt een harp, en zingt een hymne van de nieuwe Ark
- 84 12 Over scheppende stilte. Spreken is op zijn best een eerlijke leugen
- 87 13 Over het gebed

- 93 14 Samenspraak tussen twee aartsengelen en samenspraak tussen twee aartsdemonen bij de tijdeloze geboorte van de mens
- 97 15 Shamadam tracht Mirdad uit de Ark te verwijderen. De meester spreekt over beledigen en beledigd worden en over het omvatten van de wereld in heilig inzicht.
- 101 16 Over schuldeisers en schuldenaren. Wat is geld? Rustidion wordt van zijn schuld aan de Ark ontheven
- 105 17 Shamadam neemt in zijn strijd tegen Mirdad zijn toevlucht tot omkoperij
- 107 18 Mirdad raadt de dood van Himbals vader en de omstandigheden waaronder deze plaatsvond. Hij spreekt over de dood. De tijd is de grootste goochelaar. Het wiel van de tijd, zijn velg en zijn as
- 112 19 Logica en geloof. Zelfverloochening is zelfdeclaratie. Hoe het wiel van de tijd tot stilstand te brengen. Wenen en lachen
- 115 20 Waarheen gaan wij na ons sterven? Over het berouw
- 118 21 De heilige Alwil. Waarom de dingen gebeuren zoals zij gebeuren en wanneer zij gebeuren
- 123 22 Mirdad bevrijdt Zamora van zijn geheim en spreekt over de man en de vrouw, het huwelijk, het celibaat, en de overwinnaar
- 130 23 Mirdad geneest Sim-Sim en spreekt over de ouderdom
- 135 24 Is het rechtmatig te doden om te eten?
- 139 25 De Dag van de Wijnstok en de voorbereiding daartoe. Mirdad wordt aan de vooravond ervan vermist
- 143 26 Mirdad richt op de Dag van de Wijnstok een vlammend be-toog tot de pelgrims en bevrijdt de Ark van enig dood gewicht
- 152 27 Moet de waarheid verkondigd worden aan allen, of aan de weinige uitverkorenen? Mirdad onthult het geheim van zijn verdwijning aan de vooravond van de Dag van de Wijnstok en spreekt over valse macht
- 157 28 De vorst van Bethar verschijnt met Shamadam bij het Adelaarsnest. Tweegesprek tussen de vorst en Mirdad over oorlog en vrede. Mirdad wordt door Shamadam in een valstrik gelokt
- 165 29 Shamadam tracht tevergeefs de deelgenoten voor zich te winnen. Mirdad keert op wonderbaarlijke wijze terug en geeft alle deelgenoten, behalve Shamadam, de kus des geloofs

- 172 30 Micayons droom door de meester onthuld
- 177 31 Het grote heimwee
- 182 32 Over zonde en het afwerpen van de schorten van vijgenbladeren
- 191 33 Over de nacht, de weergaloze zanger
- 199 34 Over het moeder-ei
- 205 35 Vonken op het pad naar God
- 213 36 De Dag van de Ark en zijn rituelen. De boodschap van de vorst van Bethar over de levende lamp
- 217 37 De meester waarschuwt de menigten voor de zondvloed door vuur en bloed, wijst de weg ter ontkoming, en laat zijn Ark te water

